

KPN Gedragscode Voorwetenschap

Versie juli 2016

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
INHOUDSOPGAVE.....	2
1 TOEPASSINGSGEBIED EN DEFINITIES	3
2 VOORSCHRIFTEN VOOR ALLE AANGEWEEZEN PERSONEN	3
2.1 Voorwetenschap	3
2.2 Geen handel met voorwetenschap	3
2.3 Geen wederrechtelijke mededeling of tippen	3
2.4 Geen Handel gedurende Gesloten Periodes	4
2.5 Geen Handel in KPN-Effecten zonder voorafgaande toestemming van de Compliance Officer	4
2.6 Geen handel in financiële instrumenten van bepaalde andere beursgenoteerde ondernemingen	4
2.7 Raadpleging van Compliance Officer	5
3 AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN VOOR LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN	5
3.1 Langetermijninvesteringen	5
3.2 Meldingen.....	5
3.3 Nauw Verbonden Personen.....	6
4 LIJST VAN AANGEWEEZEN PERSONEN	6
5 COMPLIANCE OFFICER	8
6 SANCTIES.....	9
7 OVERIGE BEPALINGEN	9
7.1 Omstandigheden die niet in deze Gedragscode worden beschreven	9
7.2 Toepasbaarheid	9
7.3 Wijzigingen.....	9
7.4 Toepasselijk recht	10
7.5 Inwerkingtreding.....	10
BIJLAGE 1: DEFINITIES.....	11
BIJLAGE 2: NIET-UITPUTTENDE LIJST VAN TRANSACTIES DIE DOOR LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN EN HUN NAUW VERBONDEN PERSONEN MOETEN WORDEN GEMELD	13
BIJLAGE 3: BESCHRIJVING VAN VERBODEN OP MARKTMISBRUIK EN BIJBEHORENDE MAXIMALE SANCTIES.....	15

1 TOEPASSINGSGEBIED EN DEFINITIES

- 1.1** Deze Gedragscode Voorwetenschap is van toepassing op alle Aangewezen Personen. Zoals aangegeven in deze Gedragscode zijn bepaalde gedeeltes uitsluitend van toepassing op een specifieke groep Aangewezen Personen, zoals bijvoorbeeld leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.
- 1.2** Bepaalde met een hoofdletter gespelde begrippen die in deze Gedragscode worden gebruikt, hebben de in Bijlage 1 'Definities' vermelde betekenis. Alle verwijzingen in de mannelijke vorm moeten worden geacht ook de vrouwelijke vorm te omvatten.

2 VOORSCHRIFTEN VOOR ALLE AANGEWENZEN PERSONEN

2.1 Voorwetenschap

'Voorwetenschap' is een belangrijk begrip in deze Gedragscode. Zie Bijlage 1 voor de volledige, wettelijke definitie van deze term. In de KPN-context verwijst het begrip 'Voorwetenschap' hoofdzakelijk naar niet openbaar gemaakte informatie die de koers van KPN-aandelen of andere KPN-Effecten zou kunnen beïnvloeden.

2.2 Geen handel met voorwetenschap

- 2.2.1** Indien een Aangewezen Persoon beschikt over Voorwetenschap, mag hij die informatie niet gebruiken om in KPN-Effecten te Handelen of te trachten te Handelen.
- 2.2.2** Dit verbod geldt niet indien de Aangewezen Persoon te goeder trouw Handelt ter nakoming van een opeisbaar geworden verplichting (en niet om het verbod op handel met voorwetenschap te omzeilen of om een andere niet-legitieme reden) en wanneer (a) die verplichting voortvloeit uit een order die is geplaatst of een overeenkomst die is gesloten voordat de desbetreffende Aangewezen Persoon over die Voorwetenschap beschikte, of (b) de transactie is uitgevoerd om te voldoen aan een wettelijke of reguleringsverplichting die is ontstaan voordat de desbetreffende Aangewezen Persoon over die Voorwetenschap beschikte.

2.3 Geen wederrechtelijke mededeling of tippen

- 2.3.1** Het is een Aangewezen Persoon niet toegestaan om Voorwetenschap mee te delen aan anderen, tenzij de mededeling strikt in het kader van de reguliere taken of functie van de Aangewezen Persoon wordt gedaan en (i) deze Gedragscode ook voor de ontvanger van de Voorwetenschap geldt of (ii) de ontvanger anderszins een geheimhoudingsplicht heeft.
- 2.3.2** Het is een Aangewezen Persoon die over Voorwetenschap beschikt niet toegestaan om iemand aan te raden of ertoe aan te zetten in KPN-Effecten te Handelen.

2.4 Geen Handel gedurende Gesloten Periodes

- 2.4.1 Het is de Permanente Insiders en andere daaromtrent door de Compliance Officer geïnstrueerde Aangewezen Personen niet toegestaan om gedurende een Gesloten Periode in KPN-Effecten te Handelen, ongeacht of zij over Voorwetenschap beschikken.

De Gesloten Periodes zijn (i) de periodes van 30 kalenderdagen voorafgaand aan de eerste bekendmaking van de kwartaalcijfers van KPN, of, indien dat langer is, (ii) de periodes vanaf de eerste dag van het kwartaal tot en met de dag voorafgaand aan de eerste bekendmaking van de kwartaalcijfers van KPN.

- 2.4.2 De Compliance Officer zal de Gesloten Periodes voor elk boekjaar bekendmaken op een daartoe aangewezen TeamKPN Online-pagina. Eventuele wijzigingen of aanvullingen worden op dezelfde wijze bekendgemaakt.

2.5 Geen Handel in KPN-Effecten zonder voorafgaande toestemming van de Compliance Officer

Het is een Aangewezen Persoon niet toegestaan om te Handelen in KPN-Effecten, ongeacht of hij over Voorwetenschap beschikt, tenzij de Compliance Officer voorafgaand schriftelijk (inclusief per e-mail) toestemming heeft verleend voor dit Handelen.

Een dergelijk verzoek om toestemming dient te worden ingediend op de door de Compliance Officer op TeamKPN Online beschreven wijze (of, indien er geen beschrijving beschikbaar is, per e-mail naar voorwetenschap@kpn.com). De Compliance Officer kan een Aangewezen Persoon toestemming geven om in KPN-Effecten te Handelen, voor zover wettelijk toegestaan.

Indien de Aangewezen Persoon de desbetreffende Transactie op de twintigste handelsdag na de dag waarop hij toestemming heeft verkregen van de Compliance Officer niet heeft verricht, verliezen het daartoe ingediende verzoek en de toestemming hun geldigheid.

Een door de Compliance Officer verleende toestemming is onverminderd de wettelijke verboden op marktmisbruik, waaronder begrepen het verbod op handel met voorwetenschap.

2.6 Geen handel in financiële instrumenten van bepaalde andere beursgenoteerde ondernemingen

Het is een Aangewezen Persoon niet toegestaan om te Handelen in financiële instrumenten die verband houden met andere beursgenoteerde ondernemingen indien de Compliance Officer hem dit verboden heeft, ongeacht of hij over Voorwetenschap beschikt.

2.7 Raadpleging van Compliance Officer

Een Aangewezen Persoon kan de Compliance Officer raadplegen over de vraag of een specifieke Transactie of specifiek ander gedrag is toegestaan op grond van dit artikel 2 (zie ook artikel 5.3 van deze Gedragscode).

3 AANVULLENDE VOORSCHRIFTEN VOOR LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

3.1 Langetermijninvesteringen

3.1.1 Alle KPN-Effecten in het bezit van een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen worden in principe gehouden als langetermijninvesteringen.

3.1.2 Tenzij de Compliance Officer een uitzondering heeft gemaakt op grond van bijzondere omstandigheden, is het de leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen niet toegestaan te Handelen in KPN-Effecten en binnen zes maanden een andere Transactie in KPN-Effecten te verrichten indien die andere Transactie tegengesteld is aan de eerste of daardoor het risico van de eerste ongedaan wordt gemaakt of beperkt, met dien verstande echter dat dit verbod niet van toepassing is indien de eerste Transactie bestaat uit uitoefening van een door KPN verleende optie en de tweede Transactie bestaat uit de verkoop van KPN-Effecten die door uitoefening van die optie zijn verkregen.

3.2 Meldingen

3.2.1 Elk lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen dient binnen de aangegeven termijn zowel bij de AFM als bij de Compliance Officer meldingen te doen van de volgende:

- (a) **onverwijld: elke wijziging**, in aantal en/of soort, in zijn aandelenbelang en/of stemrechten in KPN. In deze context omvat "aandelenbelang" ook rechten om aandelen te verwerven, zoals opties. Een wijziging in de soort rechten doet zich bijvoorbeeld voor als een optie wordt uitgeoefend en bijgevolg aandelen worden verkregen.
- (b) **zo snel mogelijk en uiterlijk binnen drie werkdagen: elke transactie** in KPN-Effecten die door hem of voor zijn rekening is uitgevoerd. Een niet-uitputtende lijst van transacties die moeten worden gemeld, is opgenomen in Bijlage 2 bij deze Gedragscode.
- (c) **binnen twee weken na de benoeming** tot lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen: zijn **deelneming** in KPN-aandelen en/of stemrechten.

3.2.2 De in artikel 3.2.1(a) en (b) bedoelde meldingen kunnen worden gecombineerd indien en voor zover wettelijk toegestaan.

- 3.2.3 Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen moeten personen die namens hen transacties tot stand brengen of uitvoeren, zoals bijvoorbeeld een portefeuillebeheerder, opdracht geven om hen tijdig te informeren over elke transactie die op grond van dit artikel moet worden gemeld, of om de vereiste melding namens hen te doen.
- 3.2.4 Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen kunnen de Compliance Officer verzoeken de noodzakelijke meldingen aan de AFM namens hen te doen. Een dergelijk verzoek moet tijdig worden ingediend, uiterlijk onmiddellijk na de transactie (of andere gebeurtenis die aanleiding geeft tot een melding), en alle gegevens bevatten die aan de AFM moeten worden gemeld. De Compliance Officer kan aanvullende eisen stellen om een passende, juiste en tijdige melding aan de AFM te garanderen. Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen blijven te allen tijde zelf verantwoordelijk voor meldingen die namens hen aan de AFM worden gedaan.

3.3 Nauw Verbonden Personen

- 3.3.1 Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen dienen de Compliance Officer op de hoogte te stellen van de identiteiten van alle personen die kunnen worden aangemerkt als hun Nauw Verbonden Personen. Zie Bijlage 1 bij deze Gedragscode voor de volledige wettelijke definitie van het begrip 'Nauw Verbonden Persoon'. Deze personen zijn onder meer echtgenoten (of partners), kinderen onder de 18 jaar, familieleden die op de datum van de desbetreffende transactie ten minste één jaar tot hetzelfde huishouden hebben behoord, en bepaalde rechtspersonen die worden beheerd door of onder zeggenschap staan van een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen of zijn Nauw Verbonden Personen.
- 3.3.2 Leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen dienen hun Nauw Verbonden Personen schriftelijk op de hoogte te stellen (en een kopie van deze kennisgeving te bewaren) van hun verplichting om de AFM en KPN zo snel mogelijk en uiterlijk binnen drie werkdagen op de hoogte te stellen van elke transactie in KPN-Effecten.

4 LIJST VAN AANGEWEZEN PERSONEN

- 4.1 Ingevolge KPN's wettelijke verplichtingen op grond van de Verordening Marktmissbruik houdt KPN een lijst bij van personen die toegang tot Voorwetenschap hebben of kunnen hebben (de lijst van Aangewezen Personen). Deze lijst bestaat uit meerdere secties voor de verschillende soorten Voorwetenschap, alsmede een sectie met de gegevens van Permanente Insiders. Als er nieuwe soorten van Voorwetenschap worden vastgesteld, zullen er nieuwe secties worden toegevoegd aan de lijst van Aangewezen Personen. De verschillende secties van de lijst worden bijgehouden door ofwel de Compliance Officer ofwel een persoon die betrokken is bij het desbetreffende project of evenement.
- 4.2 De lijst van Aangewezen Personen bevat de volgende gegevens van personen die toegang tot Voorwetenschap (kunnen) hebben:

- (a) voor- en achterna(a)m(en), alsmede geboortena(a)m(en);
- (b) telefoonnummer(s) op het werk;
- (c) bedrijfsnaam en -adres;
- (d) functie en reden voor opname op de lijst van Aangewezen Personen;
- (e) datum en tijdstip waarop de persoon toegang heeft verkregen tot Voorwetenschap of, in het geval van Permanente Insiders, datum en tijdstip waarop de persoon is opgenomen in de sectie met Permanente Insiders van de lijst van Aangewezen Personen;
- (f) datum en tijdstip waarop de persoon geen toegang meer heeft tot Voorwetenschap;
- (g) geboortedatum;
- (h) nationaal identificatienummer (in Nederland: Burgerservicenummer);
- (i) privé-telefoonnummer(s);
- (j) volledig privé-huisadres;
- (k) alle informatie over meldingen, verzoeken om toestemming om te Handelen en communicatie in verband daarmee, alsook alle overige communicatie met betrekking tot de toepassing van deze Gedragscode.

4.3 KPN is verantwoordelijk voor de verwerking van persoonsgegevens die zijn of worden opgenomen in de lijst van Aangewezen Personen, en mag deze gegevens slechts gebruiken in overeenstemming met het privacybeleid van KPN en voor de volgende doeleinden:

- (a) bijhouden van de lijst in overeenstemming met deze Gedragscode;
- (b) voldoen aan wettelijke verplichtingen, zoals voldoen aan een verzoek van de AFM of andere bevoegde instanties;
- (c) beheersen van Voorwetenschap en daarbij voldoen aan zijn geheimhoudingsverplichtingen;
- (d) Permanente Insiders en bepaalde overige Aangewezen Personen op de hoogte stellen van Gesloten Periodes;
- (e) Aangewezen Personen informeren over andere personen die zijn opgenomen in dezelfde sectie van de lijst van Aangewezen Personen; en
- (f) een onderzoek verrichten, of daartoe opdracht geven, naar Transacties die door of namens een Aangewezen Persoon of een Nauw Verbonden Persoon zijn verricht.

- 4.4** KPN bewaart de gegevens in de lijst in overeenstemming met de binnen KPN voorgeschreven bewaartermijnen. De lijst van Aangewezen Personen en alle bijgewerkte versies daarvan worden gedateerd. KPN bewaart de lijst van Aangewezen Personen minimaal vijf jaar nadat deze is opgesteld of bijgewerkt. Indien deze gegevens nodig zijn voor een intern of extern onderzoek, de beslechting van een geschil of in verband met gerechtelijke procedures, bewaart KPN de desbetreffende gegevens totdat het onderzoek, het geschil of de gerechtelijke procedure is afgerond c.q. beslecht.
- 4.5** KPN informeert elke betrokkene over zijn opname op de lijst van Aangewezen Personen. Elke persoon die is opgenomen op de lijst dient schriftelijk te verklaren dat hij op de hoogte is van zijn verplichtingen zoals uiteengezet in deze Gedragscode, alsook van de toepasselijke sancties die worden vermeld en waarnaar wordt verwezen in artikel 6 van deze Gedragscode.
- 4.6** KPN kan gegevens afkomstig uit de lijst van Aangewezen Personen verstrekken aan de AFM of andere bevoegde instanties, op hun verzoek of indien een legitiem belang van KPN dit vereist. Gegevens afkomstig uit de lijst van Aangewezen Personen worden niet verstrekt aan andere partijen, tenzij dit wettelijk vereist of toegestaan is of indien een legitiem belang van KPN dit vereist.
- 4.7** Personen die zijn opgenomen op de lijst van Aangewezen Personen hebben het recht om de door KPN verwerkte persoonsgegevens in te zien en verzoeken tot eventuele noodzakelijke wijzigingen in te dienen.

5 COMPLIANCE OFFICER

- 5.1** De Raad van Bestuur maakt bekend wie de Compliance Officer is en hoe er contact met hem kan worden opgenomen. De Compliance Officer kan in overleg met de Raad van Bestuur een of meer vervangers benoemen om zijn taken en bevoegdheden uit te voeren c.q. uit te oefenen.
- 5.2** De Compliance Officer heeft de taken en bevoegdheden die in deze Gedragscode aan hem worden toegekend. De Raad van Bestuur kan desgewenst aanvullende taken of bevoegdheden toekennen aan de Compliance Officer.
- 5.3** Aangewezen Personen kunnen de Compliance Officer vragen of een bepaald(e) verbod, beperking of verplichting in deze Gedragscode op hen van toepassing is. Indien een Aangewezen Persoon twijfelt of een bepaald verbod of bepaalde verplichting van toepassing is en zo ja op welke wijze, is het raadzaam om contact op te nemen met de Compliance Officer voor een advies. Aangewezen Personen blijven te allen tijde volledig verantwoordelijk voor naleving van deze Gedragscode en de toepasselijke wet- en regelgeving.
- 5.4** De Compliance Officer kan in uitzonderlijke gevallen vrijstelling verlenen van bepaalde verboden, beperkingen of verplichtingen in deze Gedragscode, voor zover wettelijk toegestaan.

- 5.5** De Compliance Officer is bevoegd om een onderzoek te verrichten, of daartoe opdracht te geven, naar transacties die door of namens een Aangewezen Persoon of een Nauw Verbonden Persoon zijn verricht. Indien hij dat passend acht, kan de Compliance Officer de resultaten van het onderzoek rapporteren aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen en/of aan andere leden van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen.

6 SANCTIES

- 6.1** In geval van een overtreding van een bepaling van de voorschriften, behoudt KPN c.q. de werkgever zich het recht voor om sancties op te leggen die zij ingevolge de wet en/of de (arbeids)overeenkomst met de betrokkene mag opleggen. Dergelijke mogelijke sancties zijn onder meer beëindiging van de (arbeids-)overeenkomst met de betrokkene, door middel van ontslag op staande voet of anderszins.
- 6.2** Een beschrijving van de verboden op marktmisbruik ingevolge de Verordening Marktmisbruik en de bijbehorende maximale sancties is te vinden in Bijlage 3 bij deze Gedragscode.

7 OVERIGE BEPALINGEN

7.1 Omstandigheden die niet in deze Gedragscode worden beschreven

De Compliance Officer heeft het recht om besluiten te nemen in omstandigheden die niet in deze Gedragscode worden beschreven, mits hij dat doet overeenkomstig eventuele toepasselijke wettelijke bepalingen, waaronder de bepalingen van de Verordening Marktmisbruik.

7.2 Toepasbaarheid

De bepalingen in deze Gedragscode, met uitzondering van de verplichtingen om meldingen te doen aan de AFM (indien van toepassing), blijven voor elk van de Aangewezen Personen van kracht gedurende (i) een periode van vier maanden na de datum waarop de betrokken Aangewezen Persoon niet langer de functie bekleedt op basis waarvan hij was aangewezen (met inbegrip van een volledige beëindiging van zijn dienstverband) of (ii) de periode zoals medegedeeld door de Compliance Officer.

7.3 Wijzigingen

De bepalingen van deze Gedragscode kunnen worden gewijzigd en/of aangevuld bij besluit van de Raad van Bestuur. Wijzigingen en aanvullingen treden in werking op het moment dat zij bekend worden gemaakt, tenzij in de bekendmaking anderszins wordt aangegeven.

7.4 Toepasselijk recht

Op deze Gedragscode is Nederlands recht van toepassing.

7.5 Inwerkingtreding

Deze Gedragscode treedt in werking op 3 juli 2016. Vanaf deze datum vervangt deze Gedragscode de Subcode Voorwetenschap (versie d.d. 1 november 2015).

BIJLAGE 1: DEFINITIES

Aangewezen Persoon	Een persoon die door de Compliance Officer als Aangewezen Persoon is aangemerkt omdat hij in het kader van zijn werk, beroep of functie toegang heeft tot Voorwetenschap, met inbegrip van maar niet beperkt tot leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.
AFM	Stichting Autoriteit Financiële Markten.
Compliance Officer	De Compliance Officer Voorwetenschap van KPN.
Gesloten Periode	De Periodes zoals gedefinieerd in artikel 2.4.1 van deze Gedragscode.
KPN	Koninklijke KPN N.V.
KPN-Effecten	KPN-aandelen of -schuldinstrumenten en daarmee verbonden derivaten of andere financiële instrumenten.
Nauw Verbonden Persoon	<p>(a) een echtgenoot, of een partner die overeenkomstig het nationale recht als gelijkwaardig met een echtgenoot wordt aangemerkt;</p> <p>(b) een overeenkomstig het nationale recht ten laste komende kind;</p> <p>(c) een ander familielid die op de datum van de desbetreffende transactie gedurende ten minste één jaar tot hetzelfde huishouden heeft behoord;</p> <p>van een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen, of</p> <p>(d) een rechtspersoon, trust of personenvennootschap waarvan de leidinggevende verantwoordelijkheid berust bij een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen of een persoon als bedoeld onder (a), (b) en (c), die rechtstreeks of onrechtstreeks onder de zeggenschap staat van een dergelijke persoon, die is opgericht ten gunste van een dergelijke persoon, of waarvan de economische belangen in wezen gelijkwaardig zijn aan die van een dergelijke persoon.</p>
Permanente Insiders	Personen die te allen tijde toegang hebben of kunnen hebben tot alle Voorwetenschap binnen KPN, met inbegrip

	<p>van maar niet beperkt tot de leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.</p> <p>Deze personen zijn opgenomen in het desbetreffende deel van de lijst van Aangewezen Personen, en worden hierover door de Compliance Officer geïnformeerd.</p>
Raad van Bestuur	De Raad van Bestuur van KPN.
Raad van Commissarissen	De Raad van Commissarissen van KPN.
Transactie of Handelen	<p>Het voor eigen rekening of voor rekening van derden, rechtstreeks of middellijk, verwerven of vervreemden van financiële instrumenten, of het verrichten van andere daarmee verband houden transacties.</p> <p>Annulering of aanpassing van een order met betrekking tot een financieel instrument wordt ook als een Transactie beschouwd.</p>
Voorwetenschap	Niet openbaar gemaakte informatie die concreet is en die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking heeft op KPN of op een of meer financiële instrumenten (met inbegrip van KPN-Effecten) en die, indien zij openbaar zou worden gemaakt, een significante invloed zou kunnen hebben op de koers van deze financiële instrumenten of op de koers van daarvan afgeleide financiële instrumenten.
Verordening Marktmisbruik	Europese Verordening Marktmisbruik (Verordening (EU) nr. 596/2014).

BIJLAGE 2: NIET-UITPUTTENDE LIJST VAN TRANSACTIES DIE DOOR LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN EN HUN NAUW VERBONDEN PERSONEN MOETEN WORDEN GEMELD

Transacties in KPN-Effecten die conform artikel 19 van de Verordening Marktmissbruik aan de AFM en KPN moeten worden gemeld, zijn onder meer:

- a) verwervingen of vervreemdingen;
- b) transacties die worden uitgevoerd door personen die beroepsmatig transacties tot stand brengen of uitvoeren, of die worden uitgevoerd door andere personen namens een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen of een hem Nauw Verbonden Persoon, ook indien discretionaire bevoegdheid wordt uitgeoefend (bijvoorbeeld op grond van een individuele volmacht voor portefeuille- of vermogensbeheer);
- c) verrichte of ontvangen giften en schenkingen en ontvangen erfenissen;
- d) aanvaarding of uitoefening van aandelenopties, met inbegrip van aandelenopties die zijn verleend aan leidinggevenden of medewerkers als onderdeel van hun beloningspakket, alsook de vervreemding van aandelen die voortvloeien uit de uitoefening van een aandelenoptie;
- e) inschrijving op een kapitaalverhoging of de uitgifte van een schuldinstrument;
- f) voorwaardelijke transacties als de voorwaarden optreden en die transacties concreet worden uitgevoerd;
- g) al dan niet automatische omzetting van een financieel instrument in een ander financieel instrument, met inbegrip van de omzetting van converteerbare obligaties in aandelen;
- h) het verstrekken van zekerheden (of vergelijkbare vuistpandtransacties), lenen of uitlenen door of namens een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen of een met hem Nauw Verbonden Persoon;
- i) een shorttransactie, inschrijving of omwisseling;
- j) het aangaan of uitoefenen van equityswaps;
- k) transacties met of in verband met derivaten, waaronder ook in cash afgewikkelde transacties;
- l) het aangaan van een contract for difference met betrekking tot een financieel instrument van KPN of met betrekking tot emissierechten of daarop gebaseerde geveilde producten;
- m) de verwerving, vervreemding of uitoefening van rechten, met inbegrip van put- en callopties en warrants;
- n) transacties in derivaten en aan schuldinstrumenten van KPN gekoppelde financiële instrumenten, met inbegrip van kredietverzuimswaps;
- o) transacties verricht in indexgerelateerde producten, pakketten en derivaten, voor zover vereist op grond van artikel 19 van de Verordening Marktmissbruik;
- p) transacties verricht in aandelen of rechten van deelneming in beleggingsfondsen, met inbegrip van Alternatieve Beleggingsinstellingen (ABI's) zoals bedoeld in artikel 1 van Richtlijn nr. 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad, voor zover vereist op grond artikel 19 van de Verordening Marktmissbruik;
- q) transacties verricht door een beheerder van een ABI waarin een lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen of een met hem Nauw Verbonden Persoon heeft belegd, voor zover vereist op grond van artikel 19 van de Verordening Marktmissbruik; en
- r) transacties in het kader van een levensverzekeringspolis waarbij het beleggingsrisico gedragen wordt door het lid van de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen of een met hem Nauw Verbonden Persoon en hij/zij de (discretionaire) bevoegdheid heeft om

beleggingsbeslissingen te nemen met betrekking tot specifieke instrumenten in die levensverzekeringspolis, of transacties te verrichten met betrekking tot specifieke instrumenten ten behoeve van die levensverzekeringspolis.

BIJLAGE 3: BESCHRIJVING VAN VERBODEN OP MARKTMISBRUIK EN BIJBEHORENDE MAXIMALE SANCTIES

1. Verboden op marktmisbruik

De verboden op marktmisbruik kunnen als volgt worden samengevat. De exacte verboden zijn opgenomen in de artikelen van de Verordening Marktmisbruik zoals hieronder vermeld in de kopjes van artikel 1.1 tot en met 1.3. De verboden op marktmisbruik kennen een beperkt aantal vrijstellingen.

‘Voorwetenschap’ is een cruciaal begrip in de context van het verbod op marktmisbruik. De officiële definitie van voorwetenschap luidt als volgt: voorwetenschap is niet openbaar gemaakte informatie die concreet is en die rechtstreeks of middellijk betrekking heeft op een of meer uitgevende instellingen of op een of meer financiële instrumenten en die, indien zij openbaar zou worden gemaakt, een significante invloed zou kunnen hebben op de koers van deze financiële instrumenten of op de koers van daarvan afgeleide financiële instrumenten.

1.1 Verbod op handel met voorwetenschap (artikel 14 (a) in combinatie met artikel 8 van de Verordening Marktmisbruik)

Het is voor iedereen die over voorwetenschap beschikt verboden om die informatie te gebruiken om, voor eigen rekening of voor rekening van derden, rechtstreeks of middellijk, financiële instrumenten te verwerven of te vervreemden waarop die informatie betrekking heeft, alsmede dit te trachten. Het gebruik van voorwetenschap door het annuleren of aanpassen van een order met betrekking tot een financieel instrument is eveneens verboden.

1.2 Verbod op wederrechtelijke mededeling en tippen (artikel 14 (b) en (c) in combinatie met artikel 8 van de Verordening Marktmisbruik)

Het is verboden om (i) voorwetenschap mee te delen aan anderen, of (ii) indien men over voorwetenschap beschikt, iemand aan te bevelen of ertoe aan te zetten te handelen in financiële instrumenten waarop deze informatie betrekking heeft.

1.3 Verbod op marktmanipulatie (artikel 15 in combinatie met artikel 12 van de Verordening Marktmisbruik)

Het is verboden om de markt te manipuleren of te trachten de markt te manipuleren. Marktmanipulatie kan verschillende vormen aannemen en omvat onder meer koop- of verkooptransacties of het verspreiden van informatie waardoor daadwerkelijk of waarschijnlijk onjuiste of misleidende signalen worden afgegeven met betrekking tot het aanbod van of de vraag naar een financieel instrument.

2. Sancties

Overtreding van de hierboven samengevatte verboden op marktmisbruik vormt een misdrijf en een bestuursrechtelijke overtreding. De maximale sancties zijn hieronder beschreven (met ingang van 11 augustus 2016).

2.1 Strafrechtelijke sancties

- (a) Op overtreding van een van bovengenoemde verboden staat een maximale gevangenisstraf van zes jaar.
- (b) Op overtreding van een van bovengenoemde verboden staat een werkstraf.
- (c) Op overtreding van een van bovengenoemde verboden staat in principe een geldboete van de vijfde categorie. Er kan een geldboete van de zesde categorie worden opgelegd indien (i) een rechtspersoon de overtreding heeft begaan, of (ii) de waarde van de desbetreffende activa waarmee of in verband waarmee de overtreding is begaan meer dan een vierde van het maximale boetebedrag bedraagt.
 - Met ingang van 1 januari 2016 worden de volgende boetes opgelegd: vijfde categorie: maximaal 82.000 euro en zesde categorie: maximaal 820.000 euro. De maximale boetes worden aangepast aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex (aanpassing om de twee jaar met ingang van 1 januari).
 - Indien de overtreding is begaan door een rechtspersoon en de waarde van de desbetreffende activa waarmee of in verband waarmee het misdrijf is begaan meer dan een vierde van het maximale boetebedrag bedraagt, kan een boete tot 10% van de jaaromzet van de rechtspersoon worden opgelegd.
- (d) Er kunnen extra straffen, boetes en maatregelen worden opgelegd.

2.2 Administratieve sancties

- (a) In geval van overtreding van een van de bovengenoemde verboden kan de AFM een administratieve boete opleggen. Voor natuurlijke personen bedraagt deze boete maximaal 5 miljoen euro of 10 miljoen euro in geval van recidive. Voor rechtspersonen bedraagt deze boete maximaal 15 miljoen euro of 30 miljoen euro in geval van recidive, of 15% van de totale geconsolideerde jaaromzet. In afwijking van het bovenstaande kan de AFM voor zowel natuurlijke als rechtspersonen een boete opleggen tot drie keer het bedrag van de opbrengsten. De AFM zal eventuele door haar opgelegde boetes in principe openbaar maken.
- (b) De AFM kan een publieke waarschuwing geven.
- (c) In geval van marktmanipulatie kan de AFM ook een last onder dwangsom opleggen. De AFM zal eventuele door haar opgelegde lasten onder dwangsom in principe openbaar maken.
- (d) De AFM kan wegens overtreding van een van bovengenoemde verboden een natuurlijk persoon tijdelijk de bevoegdheid ontzeggen om te handelen voor eigen rekening, voor de duur van ten hoogste een jaar plus eenmaal verlenging met ten hoogste een jaar.

2.3 Overige sancties

Overtreding van bovengenoemde verboden kan ook gevolgen hebben op grond van het vennootschapsrecht of het arbeidsrecht, met inbegrip van onmiddellijke of andere beëindiging van het dienstverband, zelfs indien er geen sancties door de overheid worden opgelegd.